

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15.10.1996, sp. zn. 2 Tzn 161/96, ECLI:CZ:NS:1996:2.TZN.161.1996.1

Číslo: 28/1998

Právní věta:

Skutečnost, že byl trestním příkazem uložen trest odnětí svobody přesahující výměru, kterou připouští ustanovení § 314e odst. 2 písm. a) tr. ř., ale v rámci sazby stanovené trestním zákonem za daný trestný čin, neznamena sama o sobě, že jde o trest, jenž je ve zřejmém nepoměru ke stupni nebezpečnosti pro společnost ve smyslu ustanovení § 266 odst. 2 tr. ř. Proti takovému trestnímu příkazu lze však pro uvedenou vadu podat stížnost pro porušení zákona vždy, neboť trestní příkaz v takovém případě nemůže být vydán, a jde tedy o vadný postup řízení ve smyslu ustanovení § 266 odst. 1 tr. ř.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 15.10.1996

Spisová značka: 2 Tzn 161/96

Číslo rozhodnutí: 28

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Stížnost pro porušení zákona

Předpisy: 141/1961 Sb. § 266 odst. 1
2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

K stížnosti pro porušení zákona zrušil Nejvyšší soud trestní příkaz Okresního soudu ve Znojmě ze dne 21. 3. 1995 sp. zn. 10 T 110/95 a tomuto soudu přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Trestním příkazem Okresního soudu ve Znojmě ze dne 21. 3. 1995 sp. zn. 10 T 110/95 byl obviněný J. O. uznán vinným trestnými činy ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, 2 tr. zák. a ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 201 písm. d) tr. zák., jichž se měl dopustit tím, že dne 17. 12 1994 na silnici mezi obcemi Damnice - Jiřice jako řidič motorového vozidla zn. Wartburg, kdy měl v krvi nejméně 1,05 ‰ alkoholu, vjel při projíždění mírné levotočivé zatáčky do protisměru, kde narazil do ve stejném směru jdoucí M. U., která utrpěla zranění, které si vyžádalo hospitalizaci v nemocnici od 17. 12. 1994 do 27. 12. 1994, a to na chirurgickém oddělení Nemocnice ve Znojmě s pracovní

neschopností nejméně 4 měsíců. Podstatné omezení obvyklé činnosti trvalo 10 dnů a vzhledem k poranění mozku šlo o těžkou újmu na zdraví bez ohledu na délku podstatného omezení obvyklé činnosti.

Při tak formulovaném výroku o vině byl obviněnému J. O. tímto trestním příkazem podle § 224 odst. 2, § 35 odst. 1 tr. zák. uložen úhrnný trest odnětí svobody v trvání osmnácti měsíců, jehož výkon byl podle § 58 odst. 1 písm. a), § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na tříletou zkušební dobu. Dále mu byl podle § 49 odst. 1 tr. zák. uložen trest zákazu řízení motorových vozidel na dobu čtyř let. Dne 5. 4. 1995 nabyl tento trestní příkaz právní moci.

Dne 1. 8. 1996 podal proti němu ministr spravedlnosti České republiky stížnost pro porušení zákona, a to ve prospěch obviněného J. O.

Ministr spravedlnosti v tomto mimořádném opravném prostředku namítl, že napadeným trestním příkazem byl obviněnému uložen trest odnětí svobody v trvání osmnácti měsíců, ačkoliv podle § 314e odst. 2 písm. a) tr. ř. lze trestním příkazem uložit trest tohoto druhu jen do výměry jednoho roku. Uložený trest je proto podle jeho názoru ve zřejmém nepoměru ke stupni nebezpečnosti činu pro společnost ve smyslu ustanovení § 266 odst. 2 tr. ř. Ministerstvo rozhlasu ve stížnosti pro porušení zákona navrholo, aby Nejvyšší soud České republiky podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že napadeným trestním příkazem Okresního soudu ve Znojmě byl v neprospěch obviněného J. O. porušen zákon, tento trestní příkaz aby podle § 269 odst. 2 tr. ř. zrušil a dále postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř.

Nejvyšší soud podle § 267 odst. 1 tr. ř. přezkoumal správnost všech výroků napadeného trestního příkazu i řízení, jež mu předcházelo, a dospěl k závěru, že stížnost pro porušení zákona je opodstatněná, i když částečně z jiných důvodů, než o jaké je opřena.

Jak již bylo výše uvedeno, lze podle § 314e odst. 2 písm. a) tr. ř. trestním příkazem uložit trest odnětí svobody do jednoho roku. Stížnost pro porušení zákona proto správně vytyká, že napadený trestní příkaz je s tímto zákonným ustanovením v rozporu.

Nelze však již akceptovat další stěžovatelovu argumentaci, že stížnost pro porušení zákona odpovídá podmínkám § 266 odst. 2 tr. ř., neboť pokud byl trestním příkazem uložen trest odnětí svobody ve výměře přesahující jeden rok, jde podle stěžovatele vždy o jeho zřejmý nepoměr ke stupni nebezpečnosti činu pro společnost.

Stupeň nebezpečnosti činu pro společnost se podle § 3 odst. 1 tr. zák. váže k trestnému činu (ne k formě rozhodnutí o něm) a typově je vyjádřen v sazbě za tento trestný čin. Za trestné činy ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, 2 tr. zák. a ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 201 písm. d) tr. zák. lze uložit úhrnný trest odnětí svobody ve výměře až do pěti let. Bylo by proto ve zřejmém nepoměru ke stupni nebezpečnosti činu pro společnost, kdyby soud například uložil za tyto trestné činy trest odnětí svobody v trvání pěti a půl roku, tj. trest převyšující uvedenou sazbu. Takový trest však v daném případě uložen nebyl. Není dokonce ani vyloučeno, že trest odnětí svobody v trvání osmnácti měsíců, jaký byl zatím nezákonně uložen trestním příkazem, bude po řádném projednání věci v hlavním líčení shledán jako zákonný a přiměřený a uložen znovu. Chyba v postupu samosoudce Okresního soudu ve Znojmě tedy nespočívá v tom, že uložil trest odnětí svobody, který je ve zřejmém nepoměru ke stupni nebezpečnosti činu pro společnost, ale v tom, že trestním příkazem uložil trest ve vyšší výměře, než jakou lze v tomto zvláštním řízení bez projednání věci v hlavním líčení uložit. Podstatou porušení zákona tedy je, že samosoudce za uvedené situace nebyl oprávněn trestní příkaz vydat, ale měl věc projednat v hlavním líčení.

Důvodnost stížnosti pro porušení zákona tudíž nevyplývá ze speciálního, již citovaného ustanovení § 266 odst. 2 tr. ř., jež upravuje podmínky podání tohoto mimořádného opravného prostředku proti

výroku o trestu, ale přímo z obecného ustanovení § 266 odst. 1 tr. ř., které její podání připouští proti každému pravomocnému rozhodnutí soudu, státního zástupce nebo vyšetřovatele, jímž byl porušen zákon (nebo které bylo učiněno na podkladě vadného postupu řízení).

Z uvedených důvodů proto Nejvyšší soud podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že napadeným trestním příkazem Okresního soudu ve Znojmě byl porušen zákon v ustanovení § 314e odst. 2 písm. a) tr. ř., a to v neprospěch obviněného J. O., neboť mu byl uložen přísnější trest odnětí svobody, než jaký lze tímto zvláštním rozhodnutím bez projednání věci v hlavním líčení uložit. V důsledku tohoto vyslovení porušení zákona v neprospěch obviněného byl uvedený trestní příkaz (a všechna další rozhodnutí na něj obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu) podle § 269 odst. 2 tr. ř. zrušen a Okresnímu soudu ve Znojmě bylo podle § 270 odst. 1 tr. ř. přikázáno, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Při tomto novém projednání věci bude okresní soud vázán tzv. zákazem reformace *in peius* ve smyslu § 273 tr. ř.